

Bośnia, kolebka współczesnego dżihadyzmu

Elliot Friedland

29 listopada oskarżony o zbrodnie wojenne chorwacki generał Slobodan Praljak popełnił samobójstwo przez zażycie trucizny w sądzie, po tym, gdy podtrzymano wyrok uznający go winnym.

Jego skazanie oraz śmierć znów zwróciły uwagę na gwałtowny rozpad Jugosławii z 1990 roku, który przygotował grunt pod współczesny ruch dżihadystyczny.

Podczas wojny Bośnia była świadkiem błędów popełnianych przez USA i ich sojuszników, które pociągnęły za sobą śmierć tysięcy cywilów wyznania muzułmańskiego, podważyły zasadność działań Zachodu oraz umożliwiły konsolidację rodzących się wtedy ruchów dżihadystycznych, które następnie na całym świecie wypowiedziały wojnę Zachodowi.

Co się wydarzyło?

Wojna była trójstronnym konfliktem, rozgrywającym się na terytorium Chorwacji i Bośni, pomiędzy Serbami, Chorwatami i Bośniakami. Pomimo zaangażowania sił NATO pod przewodnictwem prezydenta Billa Clintona zachodnie siły nie zapobiegły czystkom etnicznym. Wojska serbskie i chorwackie zgładziły lub wysiedliły bośniackich muzułmanów mieszkających w enklawach serbskich i chorwackich na terenie Bośni.

Podczas pogrzebu ofiar Srebrenicy

Praljak wraz z pięcioma innymi przywódcami chorwackimi został skazany za współudział w czystkach etnicznych i ludobójstwie

na bośniackich muzułmanach mających miejsce w latach 90'. Najgłośniejszym zdarzeniem było zabójstwo 8 tysięcy bośniackich mężczyzn i chłopców podczas czterodniowej masakry w miasteczku Srebrenica, najstraszniejszej na ziemiach Europy od czasów holokaustu.

Dlaczego ma to znaczenie?

Ponad 25 lat później ówczesny konflikt nadal ma wpływ na muzułmanów na całym świecie. Oprócz radykalizacji całego pokolenia, pozostaje otwartą raną dla wielu ludzi. Każda próba wytłumaczenia powodów, dla których radykalny islam stał się obecnie tak silny, musi się liczyć z tym konfliktem. Oto trzy powody, dlaczego sprawa Bośni wciąż ma znaczenie.

1. Ukazała bezsilność międzynarodowych instytucji w zapobieganiu zbrodniom wojennym.

Podczas wojny zabito około 100 tysięcy ludzi, głównie bośniackich muzułmanów. Zostali zabici w strefach bezpieczeństwa ONZ, w czasie kiedy Stany Zjednoczone wprowadzały strefę zakazu lotów. Niedawno wyszły na jaw dowody wskazujące na to, że USA i ich europejscy sojusznicy wiedzieli, że serbskie wojska miały zamiar wjechać do Srebrenicy, i że planowały całkowitą zagładę bośniackich muzułmanów.

Zdecydowano jednak nie reagować, uznając strefy bezpieczeństwa ONZ za terytoria niemożliwe do obrony i warte poświęcenia dla osiągnięcia pokoju. Dowodzący planowaniem wojskowym ONZ poprosił nawet o posiłki dla holenderskich sił pokojowych, które miały za zadanie obronę Srebrenicy. Stany Zjednoczone odrzuciły tę prośbę.

Te przerażające wydarzenia pokazały milionom ludzi na całym świecie, że ludzie nie mogą liczyć na ochronę ze strony Zachodu w sytuacji zagrożenia.

2. Spowodowało radykalizację całego pokolenia.

Oczywiście terroryzm jest wyborem. Wszystkie urazy świata nie mogą nikogo zmusić do zabijania niewinnych ludzi, to nie jest logiczna reakcja. Jednak zdjęcia z wojny w Bośni są używane od tamtego czasu przez radykałów jako część strategii rekrutacyjnej. Były rozpowszechniane w świecie muzułmańskim i spowodowały powszechny gniew.

Były islamista, który stał się antyekstremistą, Maajid Nawaz, wspomina w swoje książce, że zdjęcia z wojny domowej w Bośni były pokazywane na spotkaniach grupowych z zamiarem radykalizowania inspirowanej ideologią młodzieży.

Bośnia: dzieci z flagą ISIS (foto: voanews.com)

3. Stworzyło podwaliny dla międzynarodowego ruchu dżihadystycznego.

Poza wpływem ideologicznym, za sprawą dostarczenia ogromnej ilości propagandy dla pokolenia rekrutów dżihadu, wojna dała początek tworzenia sieci kontaktów i instytucji.

“Mamy wojnę między Zachodem a islamem. Bośnia nadała ruchowi dżihadystycznemu tę narrację. Jest jej kolebką” – stwierdził w wywiadzie dla BBC Aimen Dean, ochotnik z Arabii Saudyjskiej walczący w Bośni w 1994 roku, który następnie został brytyjskim szpiegiem przeciwko Al-Kaidzie.

Dołączył do grupy zwanej Armią Mudżahedinów, która mobilizowała muzułmanów do przyjazdu do Bośni i wzięcia udziału w wojnie przeciwko Slobodanowi Milosevicowi. Brali udział w atakach odwetowych na chorwackich chrześcijanach, którzy wcześniej mordowali muzułmanów.

W czasach swojej największej świetności, pod koniec wojny, batalion liczył około 1500 ludzi.

Sieci kontaktów stworzone podczas wojny rozwinęły się i stały się bardziej wyszukane, gdy przeniosły się na inne terytoria.

Ale zostały utworzone w Bośni, gdzie dżihadyści nauczyli się ich organizacji. Teraz bojówkarze z Bośni podróżują do Iraku i Syrii, żeby walczyć dla ISIS. Bośniackie sieci dżihadystów walczyły również w Czeczenii przeciwko Rosjanom, a także w Afganistanie.

Bośniacka policja aresztuje salafickiego imama Bilala Bosnica (2014)

Dwóch zamachowców z 9 września 2011 roku było weteranami Armii Mudżahedinów, podobnie jak morderca amerykańskiego dziennikarza pochodzenia Daniela Pearl.

Bośniacka spuścizna podkopała zaufanie do przywództwa Ameryki i stała się bronią tych, którzy rozprzestrzeniają narrację o wojnie Zachodu przeciwko islamowi. Jeśli mamy pokonać radykalny islam, musimy szczerze i konstruktywnie pogodzić się z błędami przeszłości popełnionymi w polityce zagranicznej.

Kalendarium wydarzeń:

Maj 1980 – umiera Józef Tito, komunistyczny prezydent Jugosławii

Maj 1986 – dochodzi do władzy serbski przywódca nacjonalistyczny, Slobodan Milosevic

Czerwiec 1991 – Chorwacja i Słowenia ogłaszają niepodległość. Jugosławijska armia narodowa atakuje Chorwację

Listopad 1991 – chorwackie obszary Bośni ogłaszają samodzielność jako Chorwacka Republika Herceg-Bośni. Siły zbrojne Chorwacji angażują się w obronę tych obszarów.

Wrzesień 1991 – Macedonia ogłasza niepodległość

Marzec 1992 – Bośnia i Hercegowina ogłasza niepodległość. Serbowie w Bośni ogłaszają niepodległość na obszarach, gdzie stanowią większość, tworzą Republikę Serbską.

Kwiecień 1993 – Rezolucja nr 816 Rady Bezpieczeństwa ONZ

wprowadza strefę zakazu lotów na terenie Bośni

Lipiec 1995 – 8 tysięcy bośniackich muzułmanów zostaje zamordowanych w Srebrenicy przez wojska serbskie pod dowództwem generała Ratko Mladica

Listopad 1995 – Układ pokojowy w Dayton przynosi kres konfliktowi

Marzec 2006 – Slobodan Milosevic umiera z przyczyn naturalnych, oczekując na rozprawę w związku z zarzutami o popełnienie zbrodni wojennych.

Oprac. TiCa na podst.

<https://clarionproject.org/why-bosnia-matters/>

Publikowane artykuły nie zawsze reprezentują poglądy redakcji Euroislamu